

این روایت‌ها نشان می‌دهد که پشت هر چهره‌ای که در کنار خیابان دیده می‌شود، داستانی از فقر، بیماری، بیکاری یا مشکلات خانوادگی وجود دارد.

تأثیر بر چهره شهر و اقتصاد

حضور گسترده متکدیان علاوه بر آثار انسانی و اجتماعی، بر سیمای شهری نیز تأثیر می‌گذارد. گردشگران، مسافران و سرمایه‌گذاران معمولاً نخستین برداشت خود را از یک شهر از طریق فضای عمومی آن شکل می‌دهند. مشاهده تعداد زیاد افراد نیازمند در خیابان‌ها می‌تواند تصویری نامناسب از وضعیت اجتماعی و اقتصادی شهر ایجاد کند.

برخی کسبه و فعالان اقتصادی نیز معتقدند حضور مداوم متکدیان در اطراف مراکز تجاری و خدماتی، بر فضای کسب‌وکار اثر منفی می‌گذارد. آن‌ها می‌گویند برخی مشتریان از حضور مکرر افراد متکدی احساس ناراحتی می‌کنند و تمایل کمتری به توقف یا خرید در آن مناطق دارند. از منظر سلامت عمومی نیز موضوع قابل توجه است. افرادی که بدون دسترسی مناسب به خدمات بهداشتی و درمانی در محیط‌های عمومی زندگی می‌کنند، بیشتر در معرض بیماری قرار دارند و این مسئله نیازمند توجه جدی نهادهای مسئول است.

راه‌حل‌های کلان و پیشنهادها

کارشناسان و سازمان‌های مردم‌نهاد برای کاهش این پدیده راهکارهای متعددی پیشنهاد می‌کنند:

۱. ایجاد مراکز روزانه و شبانه‌روزی راه‌اندازی مراکزی برای اسکان موقت، ارائه خدمات بهداشتی، مشاوره روان‌شناختی و آموزش مهارت‌های شغلی می‌تواند بسیاری از افراد را از خیابان دور کند.
۲. گسترش بیمه سلامت و حمایت معیشتی بسیاری از متکدیان با بیماری و مشکلات جسمی مواجه هستند. پوشش بیمه‌ای و کمک‌هزینه‌های معیشتی می‌تواند بخشی از فشار اقتصادی آنان را کاهش دهد.

۳. حمایت از کسب‌وکارهای خرد

ارائه وام‌های کوچک، آموزش مهارت‌های فنی و کمک به بازاریابی محصولات خانگی می‌تواند زمینه اشتغال پایدار را برای افراد کم‌درآمد فراهم کند.

۴. تشویق کمک‌های غیرنقدی

متخصصان توصیه می‌کنند شهروندان در صورت تمایل به

کمک، از بسته‌های غذایی، دارویی و بهداشتی استفاده کنند یا کمک‌های خود را از طریق نهادهای معتبر حمایتی ارائه دهند.

۵. تقویت خیریه‌ها و نهادهای مردمی

سازمان‌های مردم‌نهاد می‌توانند حلقه واسطی میان افراد نیازمند و امکانات حمایتی باشند و نقش مهمی در شناسایی و توانمندسازی افراد آسیب‌دیده ایفا کنند.

۶. فرهنگ‌سازی عمومی

آموزش شهروندان درباره شیوه صحیح کمک‌رسانی و ضرورت حمایت پایدار به جای کمک‌های مقطعی، از دیگر اقداماتی است که می‌تواند در کاهش این پدیده مؤثر باشد.

تجربه‌های موفق سایر شهرها

برخی شهرهای کشور در سال‌های اخیر برنامه‌های موفق برای کاهش تکدی‌گری اجرا کرده‌اند. ایجاد مراکز موسوم به «کافه مهربانی» برای ارائه غذای رایگان، راه‌اندازی بازارچه‌های فروش محصولات تولیدی افراد کم‌درآمد، ایجاد کمپ‌های موقت اسکان و درمان و همچنین برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای از جمله این اقدامات بوده است.

تجربه این شهرها نشان می‌دهد که برخورد صرفاً انتظامی با مسئله تکدی‌گری نتیجه پایداری ندارد. آنچه می‌تواند تغییر واقعی ایجاد کند، ترکیبی از حمایت اجتماعی، آموزش، اشتغال‌زایی و مشارکت نهادهای دولتی و مردمی است.

جمع‌بندی

متکدیان سیرجان تنها بخشی از یک مسئله بزرگ‌تر هستند؛ مسئله‌ای که ریشه در فقر، بیکاری، بیماری، نبود حمایت کافی و گاه ضعف در سیاست‌های اجتماعی دارد. حضور آن‌ها در خیابان‌ها و پمپ‌بنزین‌ها نه تنها چهره‌ای از محرومیت را به نمایش می‌گذارد، بلکه هشدار برای مسئولان و جامعه است که بخشی از شهروندان هنوز از حداقل امکانات زندگی برخوردار نیستند.

حل این معضل نیازمند نگاهی انسانی، علمی و بلندمدت است. اگر امروز برای توانمندسازی این افراد سرمایه‌گذاری شود، فردا نه تنها تعداد متکدیان کاهش خواهد یافت، بلکه جامعه‌ای سالم‌تر، منسجم‌تر و امیدوارتر شکل خواهد گرفت؛ جامعه‌ای که در آن هیچ‌کس برای تأمین ابتدایی‌ترین نیازهای زندگی ناچار نباشد ساعت‌ها در کنار خیابان چشم‌انتظار کمک دیگران بماند.